

Ankestyrelsens undersøgelse på
plejefamilieområdet. Delrapport 1.

Plejefamiliernes baggrundskarakteristika

September 2017

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	1
1 Sammenfatning	3
1.1 Hovedresultater	3
2 Plejefamiliernes sammensætning og bopæl	6
2.1 Plejeforældrenes civilstatus	6
2.2 Plejeforældrenes alder	6
2.3 Antal biologiske/adopterede børn	7
2.4 Hvor og hvordan er plejefamilierne bosat	9
3 Plejeforældrenes uddannelse, beskæftigelse og erfaring	11
3.1 Plejeforældrenes uddannelse	11
3.2 Plejeforældrenes beskæftigelse	14
3.3 Erfaring som plejefamilie	16
4 Plejebørnene	19
4.1 Antal børn og/eller unge i pleje	19
4.2 Plejebørnenes køn og alder	19
4.3 Forudgående relation	20
4.4 Antal år i pleje hos den aktuelle plejefamilie	22
4.5 Anbringende kommune	23
Bilag 1 Tabeller	26
Bilag 2 Metode	32

Forord

Ankestyrelsen har på vegne af Børne- og Socialministeriet gennemført en undersøgelse af plejefamiliers baggrundskarakteristika. Undersøgelsen er baseret på spørgeskemabesvarelser fra 1309 plejefamilier, der i december 2016 havde børn og/eller unge under 18 år i døgnpleje.

Undersøgelsen er en ud af tre delundersøgelser, der samlet skal give et bredt indblik i plejefamilieområdet. Baggrunden for undersøgelsen er, at der er behov for opdateret viden på området, som kan danne grundlag for den videre politikudvikling.

De tre delundersøgelser afdækker:

- Plejefamiliers baggrundskarakteristika (delrapport 1)
- Plejefamiliers vilkår i form af uddannelse, supervision og aflønning (delrapport 2)
- Omfanget og karakteren af supplerende støtte til børn og unge anbragt i døgnpleje (delrapport 3)

Undersøgelsen omhandler alle aktive plejefamilier godkendt til døgnpleje, inden for alle typer af plejefamilier:

- Generelt godkendte almindelige plejefamilier (servicelovens (SEL) §§ 66, nr.1 og 66a, nr.1)
- Generelt godkendte kommunale plejefamilier (SEL §§ 66, nr.2 og 66a, nr.1)
- Konkret godkendte almindelige plejefamilier (SEL §§ 66, nr.1 og 66a, nr.2)
- Konkret godkendte kommunale plejefamilier (SEL §§ 66, nr.2 og 66a, nr.2)
- Netværksplejefamilier (SEL §§ 66, nr.3 og 66a, stk.2)

Ankestyrelsen vil takke alle de plejefamilier, som har givet sig tid til at besvare spørgeskemaet, samt de tre plejefamilier, der har hjulpet med at pilotteste spørgeskemaet.

Det har ikke været muligt at gøre sidehovederne tilgængelige for personer med et synshandicap. Sidehovederne består blot af et billede og rapportens titel.

Plejefamilietyper

Der findes i alt tre typer plejefamilier; netværksplejefamilier, "almindelige" plejefamilier og kommunale plejefamilier.

- En *netværksplejefamilie* er en familie, som i kraft af dens personlige relation til et konkret barn, har barnet boende. En netværksanbringelse skal godkendes af barnets opholdskommune.
- "*Almindelige*" plejefamilier er familier, som enten får løn eller vederlag for at have et plejebarn boende. Som udgangspunkt skal en almindelig plejefamilie godkendes generelt af Socialtilsynet til at have et givent antal børn og/eller unge anbragt hos dem. I særlige tilfælde kan den anbringende kommune konkret godkende en almindelig plejefamilie til et eller flere konkrete børn.
- *Kommunale plejefamilier* får på samme måde som "almindelige" plejefamilier enten løn eller vederlag for at have et plejebarn boende. Kommunale plejefamilier er en særlig type plejefamilie, som i kraft af særlige kompetencer og kvalifikationer er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har tungere problemstillinger end børn i plejefamilier normalt har. Kommunale plejefamilier har derfor ret til mere supervision og efteruddannelse end andre plejefamilietyper. Som udgangspunkt skal en kommunal plejefamilie godkendes generelt af Socialtilsynet til at have et givent antal børn og/eller unge anbragt hos dem. I særlige tilfælde kan den anbringende kommune konkret godkende en kommunal plejefamilie til et eller flere konkrete børn.

1 Sammenfatning

I denne rapport præsenterer vi resultaterne af en ud af tre delundersøgelser på plejefamilieområdet, som Ankestyrelsen har gennemført for Børne- og Socialministeriet. Undersøgelsen er beskrivende og handler om plejefamiliernes baggrundskarakteristika.

Rapporten handler om 1) plejefamiliernes sammensætning og bopæl, 2) deres uddannelsesbaggrund, beskæftigelse (udover som plejefamilie) og erfaring, og 3) hvad der karakteriserer deres plejebørn.

Rapporten er baseret på spørgeskemabesvarelser fra 1309 plejefamilier. De anvendte metoder til dataindsamling bliver uddybet i rapportens bilag 2, og til dels i boksen "Forudsætninger for undersøgelsen" nederst i sammenfatningen.

1.1 Hovedresultater

Plejeforældrene er i gennemsnit 54 år gamle

- Langt størstedelen af plejeforældrene – i alt 71 pct. – er mellem 46 og 60 år gamle, og gennemsnitsalderen er 54 år.

Plejefamilierne består oftest af par med to eller tre børn, der bor på landet eller i mindre byer

- 87 pct. af plejefamilierne består af et par, mens 13 pct. består af en enlig familieplejer.
- 63 pct. af plejefamilierne har to eller tre biologiske og/eller adopterede børn. 40 pct. har et eller flere hjemmeboende børn udover plejebørnene.
- Størstedelen af plejefamilierne bor på landet (37 pct.) eller i mindre byer (41 pct.). 61 pct. bor i hus, mens 27 pct. bor på en landejendom.

Plejefamilierne har typisk en mellemlang eller erhvervsfaglig uddannelse inden for pædagogik og undervisning eller sundhed og omsorg

- Blandt de enlige plejeforældre har 41 pct. en mellemlang videregående uddannelse. 20 pct. har højst gennemført grundskole 10.klasse.
- Blandt de plejefamilier, der består af et par, er der 15 pct. hvor begge har en mellemlang uddannelse, og yderligere 35 pct., hvor den ene part har en mellemlang uddannelse. For henholdsvis 16 pct. og 5 pct. af parrene gælder det, at den ene eller begge parter højst har fuldført grundskole 10.klasse.
- I 52 pct. af plejefamilierne er mindst en plejeforælder uddannet inden for pædagogik og undervisning. I 31 pct. af plejefamilierne er mindst en plejeforælder uddannet inden for sundhed og omsorg.

I størstedelen af plejefamilierne har mindst en plejeforælder yderligere beskæftigelse, og mange har beskæftigelseserfaring inden for pædagogik

- I 81 pct. af plejefamilierne er mindst en plejeforælder beskæftiget ud over plejeopgaven, enten på fuld- eller deltid. I de resterende 19 pct. er ingen af plejeforældrene beskæftiget udover plejeopgaven.
- I 39 pct. af plejefamilierne er mindst en plejeforælder beskæftiget inden for pædagogik eller var det umiddelbart inden modtagelsen af første plejebarn. I henholdsvis 14 og 11 pct. af plejefamilierne er mindst en plejeforælder beskæftiget inden for enten sundhed og omsorg eller undervisning, eller var det umiddelbart inden modtagelsen af første plejebarn.

De kommunale plejefamilier har længst erfaring, netværksplejefamilierne mindst

- Plejefamilierne har alt mellem nul og mere end 15 års erfaring. Generelt har de kommunale og almindelige plejefamilier flest års erfaring, mens netværksplejefamilierne har færrest års erfaring. 60 pct. af netværksplejefamilierne har fem års erfaring eller mindre.
- Netværksplejefamilierne har typisk kun haft et barn i pleje, nemlig deres nuværende plejebarn. De kommunale plejefamilier har derimod typisk haft fire eller flere børn i pleje.

Plejefamilierne har typisk et eller to børn anbragt

- Størstedelen af de almindelige plejefamilier og netværksplejefamilier, der indgår i undersøgelsen, har et barn anbragt i pleje på undersøgelsestidspunktet (henholdsvis 63 pct. og 86 pct.). De kommunale plejefamilier har typisk et eller to børn anbragt (henholdsvis 39 pct. og 42 pct.).
- Plejebørnene i de plejefamilier, der har besvaret spørgeskemaet, har typisk boet hos familien i 1-6 år (52 pct.). 13 pct. af plejebørnene har boet hos plejefamilien mindre end 1 år.
- Der er typisk ingen forudgående relation mellem almindelige og kommunale plejefamilier og deres plejebørn. Det gælder for 94 af børnene anbragt i de generelt godkendte plejefamilier og 64 pct. af børnene anbragt de konkret godkendte plejefamilier (eksklusiv netværksplejefamilier).
- 88 pct. af plejebørnene anbragt i de netværksplejefamilier, der indgår i undersøgelsen, er slægtsrelateret til plejefamilien. 40 pct. af børnene anbragt i de andre typer af konkret godkendte plejefamilier, er relateret til plejefamilien på andre måder end via slægt, og 16 pct. er slægtsrelaterede.¹

¹ Her udgør kategorien "andet" 44 pct.

Forudsætninger for undersøgelsen

- Spørgeskemaundersøgelsen omfatter plejefamilier, der i december 2016 havde 0-17 årige børn og/eller unge anbragt i døgnpleje. Den samlede population var i december 2016 på 7321 plejefamilier (ifølge oplysninger fra Tilbudsportalen og kommunerne).² Heraf var 5949 generelt godkendte og 1372 var konkret godkendte.
- I alt blev spørgeskemaet distribueret til 2920 plejefamilier. 81 af disse plejefamilier betragtes som frafaldet, fordi deres e-mail ikke var korrekt. 358 af plejefamilierne viste sig gennem de første to spørgsmål i spørgeskemaet ikke at falde inden for vores afgrænsning af populationen. Den samlede stikprøve, der har modtaget spørgeskemaet, er derfor på 2481 plejefamilier.
- De 1309 spørgeskemabesvarelser fra plejefamilier (analyseudvalget) svarer til en svarprocent på 53 pct.
- Spørgeskemaet er i alt besvaret af 560 generelt godkendte og 352 konkret godkendte almindelige plejefamilier; 109 generelt godkendte og 16 konkret godkendte kommunale plejefamilier; samt 312 netværksplejefamilier.
- Vores analyseudvalg er repræsentativt hvad angår bopælsregion, men ikke hvad angår plejefamilietype. Sidstnævnte tager vi højde for ved at opdele de besvarelser, der præsenteres i rapporten, på plejefamilietype, når der er signifikante forskelle imellem besvarelser fra plejefamilier af forskellige typer.

² Som vi beskriver i metodebilaget, omfatter dette antal dog også sandsynligvis nogle plejefamilier, der ikke var aktive i december 2016, alene var godkendt til aflastning, eller alene havde unge over 17 år anbragt.

2 Plejefamiliernes sammensætning og bopæl

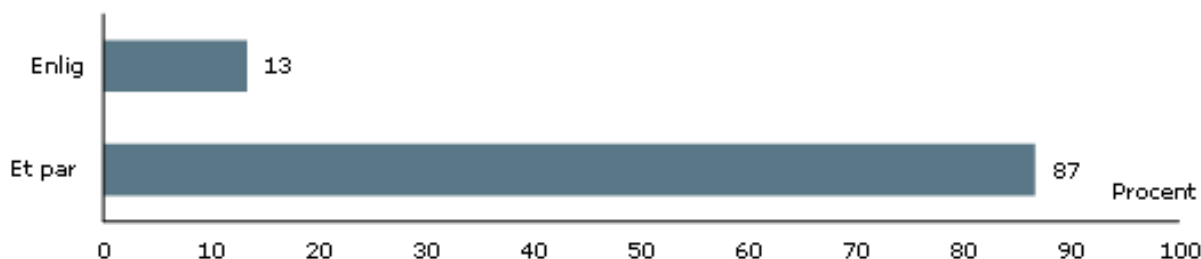
I dette kapitel beskriver vi, hvad der kendetegner de 1309 plejefamilier, der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen i forhold til civilstatus, alder, biologiske og/eller adopterede børn og bopæl.

Der indgår i alt 912 almindelige plejefamilier, 85 kommunale plejefamilier og 312 netværksplejefamilier i undersøgelsen. Vi opdeler besvarelserne på de forskellige typer af plejefamilier, når der er signifikante (det vil sige statistisk påviselige) forskelle imellem deres besvarelser (jf. metodebilag). Med mindre andet er angivet, er der altså ikke signifikante forskelle imellem besvarelserne fra plejefamilier af forskellige typer.

2.1 Plejeforældrenes civilstatus

86 pct. af plejefamilierne består af et par, mens 13 pct. består af en enlig familieplejer, se figur 2.1.

Figur 2.1 Består plejefamilien af et par eller en enlig familieplejer?

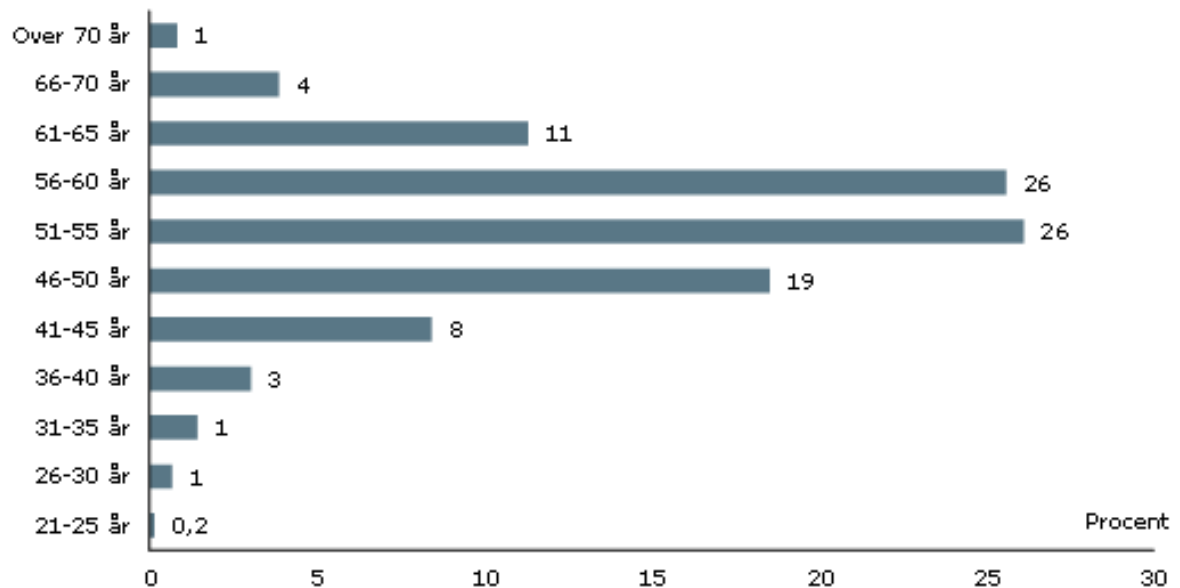

Kilde: Spørgeskemaundersøgelser fra 1309 plejefamilier.

2.2 Plejeforældrenes alder

Langt størstedelen af plejeforældrene – i alt 71 pct. – er mellem 46 og 60 år gamle, se figur 2.2.

Figur 2.2 Plejeforældrenes fordeling på aldersgrupper

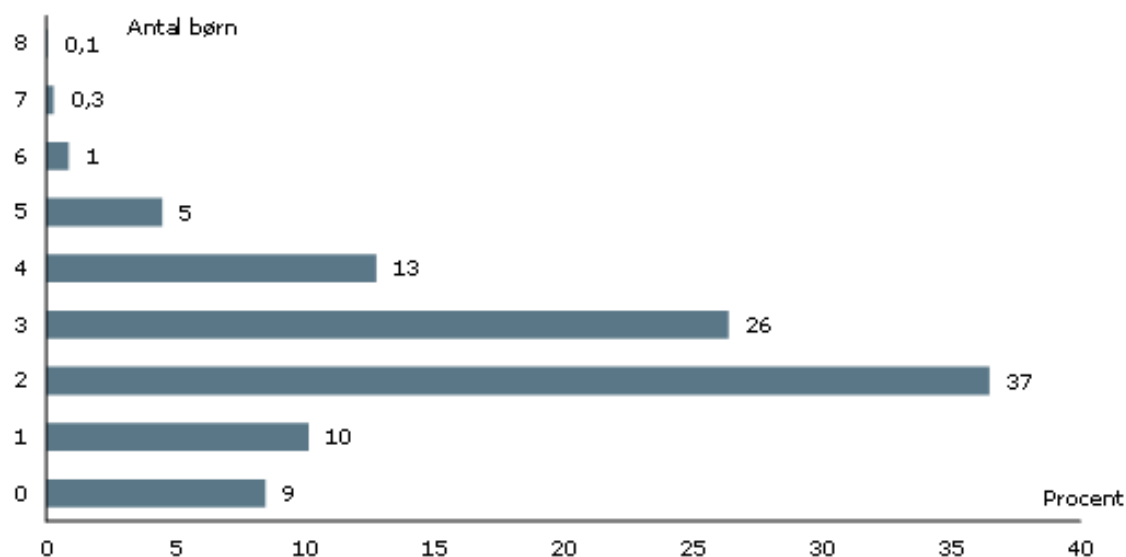
Kilde: Spørgeskemaresultater fra 1309 plejefamilier. Plejefamilierne har angivet deres fødselsår. De plejefamilier, der består af et par, har angivet fødselsår for både respondenterne selv og partneren, og disse to svar har samme vægt i beregningerne.
 Note: Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

Gennemsnitsalderen for både enlige plejeforældre og plejeforældre, der indgår i et par, er omkring 54 år (se tabel 1 i bilag 1).

2.3 Antal biologiske/adopterede børn

Størstedelen af plejefamilierne har to eller tre biologiske eller adopterede børn. Det gælder for i alt 63 pct. Samtidig er det dog værd at bemærke, at 13 pct. har fire børn, og fem pct. har fem børn, se figur 2.3.

Figur 2.3 Procentdel af plejefamilierne med 0-8 biologiske og adopterede børn

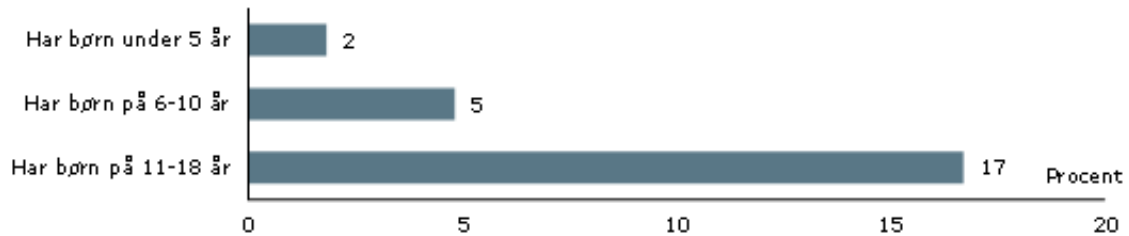
Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1309 plejefamilier. Plejefamilierne blev i spørgeskemaet specifikt bedt om ikke at medregne nuværende eller tidligere plejebørn, med mindre de nu var adopterede.

Note: Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

I alt 40 pct. af de plejefamilier, som har børn, angiver i spørgeskemaet, at de har minimum ét hjemmeboende barn. Ved hjemmeboende forstås i denne sammenhæng, at børnene bor hos dem hele tiden, noget af tiden eller halvdelen af tiden. Antallet af plejefamilier, der henholdsvis har eller ikke har hjemmeboende børn, fremgår af tabel 2 i bilag 1. Derudover fremgår fordelingen af børnene på de forskellige kategorier, "hjemmeboende" dækker over, af tabel 3 i bilag 1.

I alt 24 pct. af de plejefamilier, der har biologiske/adopterede børn, har børn under 18 år. 5 pct. af dem har børn på 6-10 år, og 2 pct. af dem har børn under fem år, se figur 2.4.

Figur 2.4 Procentdel af plejefamilierne, der har biologiske og/eller adopterede børn under 5 år, på 6-10 år eller på 11-18 år

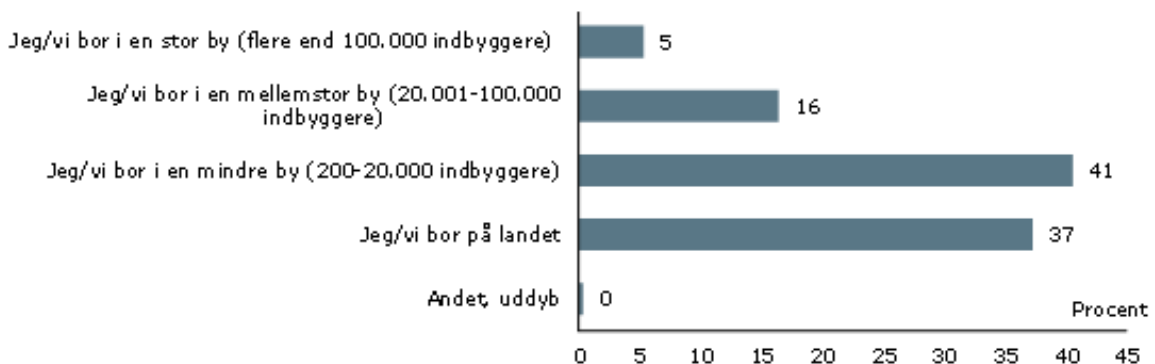

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1203 plejefamilier, som har angivet at de har biologiske og/eller adopterede børn. Plejefamilierne har angivet deres biologiske og/eller adopterede børns fødselsår.

2.4 Hvor og hvordan er plejefamilierne bosat

Størstedelen af plejefamilierne bor på landet (37 pct.) eller i en mindre by (41 pct.), se figur 2.5.

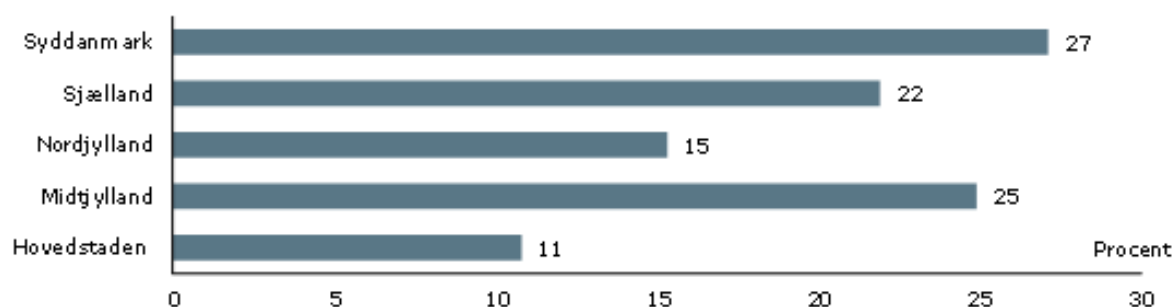
Figur 2.5 Hvilken af følgende svarmuligheder beskriver bedst din/jeres nuværende bopæl?

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1309 plejefamilier

Vi har derudover spurgt plejefamilierne, hvad der er deres bopælskommune. På den baggrund har vi fordelt dem på regioner, se figur 2.6.

Figur 2.6 Plejefamiliernes bopæl fordelt på regioner

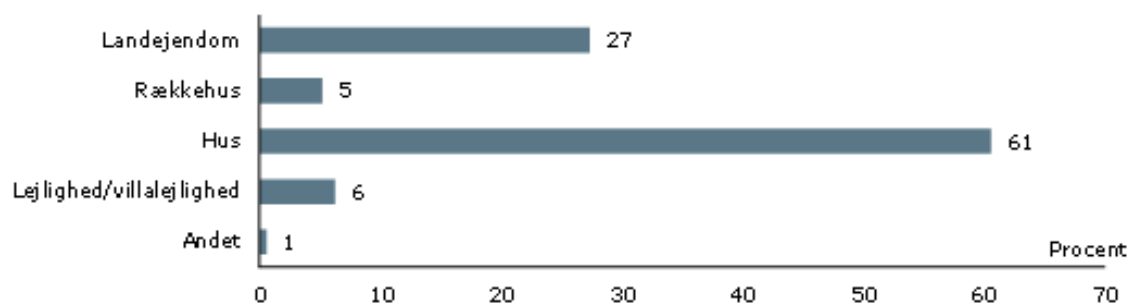

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1309 plejefamilier.

Note: Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

Hvad angår boligtype angiver 61 pct. af plejefamilierne, at de bor i hus, mens 27 pct. bor på en landejendom. De resterende bor enten i et rækkehus, en lejlighed eller andet, se figur 2.7.

Figur 2.7 Plejefamiliernes boligtype

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1309 plejefamilier.

Note: Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

3 Plejeforældrenes uddannelse, beskæftigelse og erfaring

Dette kapitel handler om plejefamiliernes uddannelse og beskæftigelse, samt omfanget af deres erfaring som plejeforældre.

Kapitlets afsnit indledes med en overordnet konklusion. De efterfølgende analyser, der ligger til grund for den overordnede konklusion, er opdelt, så de handler om henholdsvis enlige familieplejere og plejefamilier, der består af et par.

3.1 Plejeforældrenes uddannelse

I dette afsnit ser vi for det første på plejeforældrenes uddannelsesniveau, og for det andet på, hvilke områder, de er uddannet inden for.

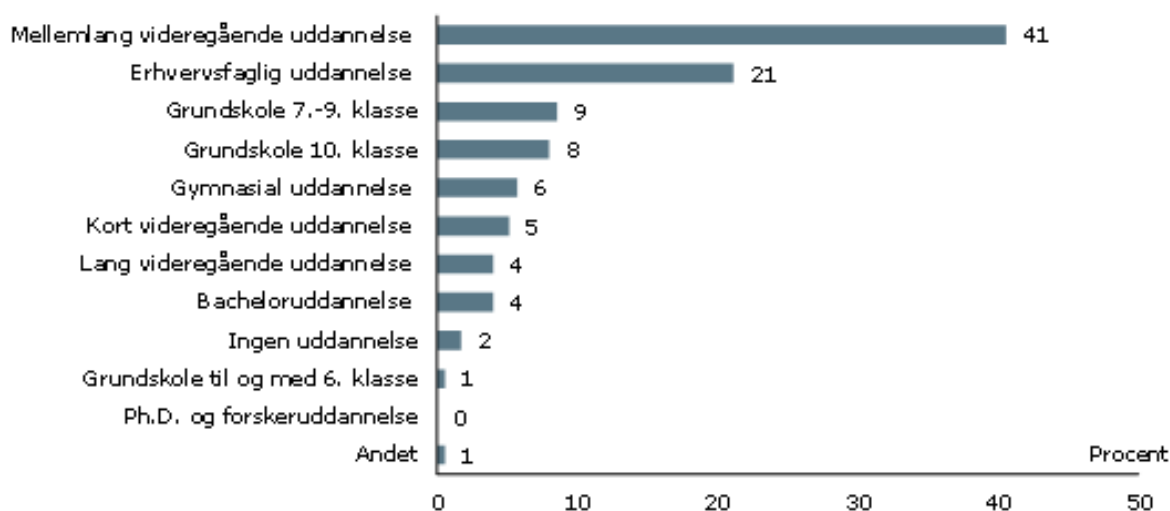
3.1.1 Uddannelsesniveau

Overordnet har plejefamilierne typisk en mellemlang eller erhvervsfaglig uddannelse.

Enlige plejeforældre

Blandt de enlige familieplejere angiver 41 pct., at deres længst fuldførte uddannelse er en mellemlang videregående uddannelse. 21 pct. angiver, at det er en erhvervsfaglig uddannelse. 20 pct. har højst fuldført grundskole 10. klasse, se figur 3.1.

Figur 3.1 De enlige plejeforældres længst fuldførte uddannelse

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 175 enlige familieplejere.

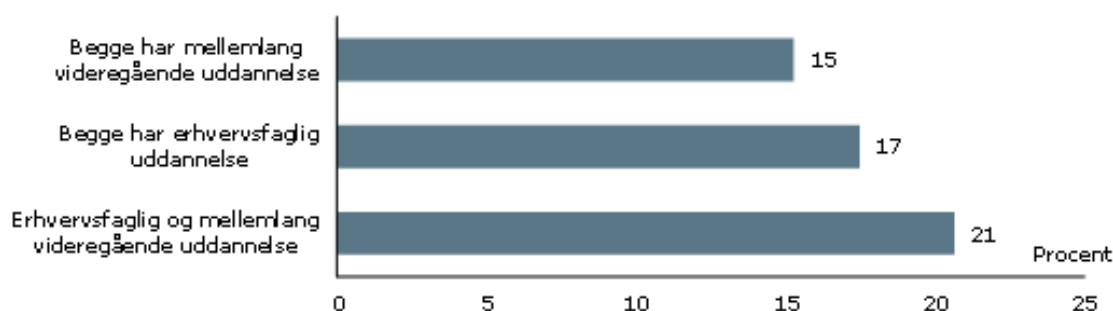
Note: Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

Plejefamilier, der består af et par

Blandt de 1132 plejefamilier, der består af et par, er der 15 pct. hvor begge har en mellemlang uddannelse. I yderligere 35 pct. af parrene har den ene part en mellemlang uddannelse.

De typiske kombinationer i parrene er enten 1) at de begge har en mellemlang videregående eller en erhvervsfaglig uddannelse, eller 2) at den ene har en mellemlang videregående og den anden har en erhvervsfaglig uddannelse, *se figur 3.2*. Dette gælder for i alt 53 pct. af parrene.

Figur 3.2 De tre hyppigste kombinationer af uddannelsesniveau i plejefamilier, der består af et par

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1132 plejefamilier, der består af et par.

Note: Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

I 16 pct. af parrene har den ene part højst fuldført grundskole 10.klasse, imens den anden har et højere uddannelsesniveau. I 5 pct. af parrene er det begge parter, der højst har fuldført grundskole 10.klasse.

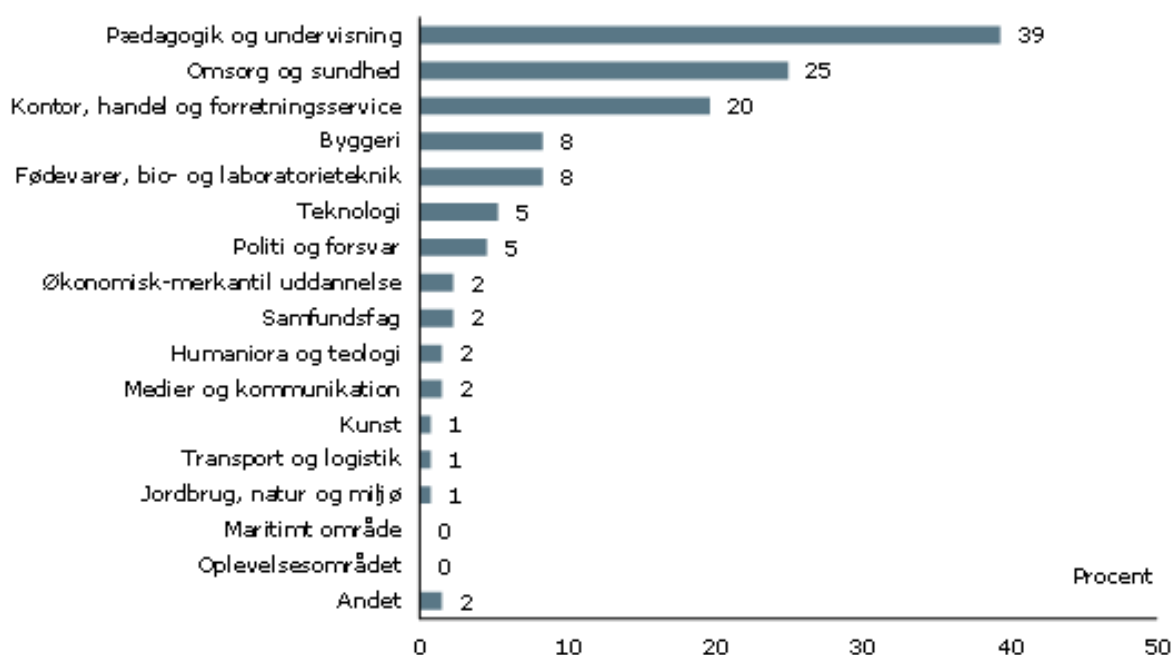
3.1.2 Uddannelsesområde

Hvad angår uddannelsesområde er plejeforældrene typisk uddannet inden for pædagogik og undervisning eller omsorg og sundhed. I 52 pct. af plejefamilierne er mindst en plejeforælder uddannet inden for pædagogik og undervisning. I 31 pct. af plejefamilierne er mindst en plejeforælder uddannet inden for sundhed og omsorg.

Enlige plejeforældre

39 pct. af de enlige plejeforældre uddannet inden for pædagogik og undervisning. 25 pct. har en uddannelse inden for omsorg og sundhed, og 20 pct. er uddannet inden for kontor, handel og forretningservice, *se figur 3.3*. Bemærk, at plejeforældrene her haft mulighed for at vælge flere svarmuligheder.

Figur 3.3 De enlige plejeforældres uddannelsesområder (mulighed for at vælge flere svarmuligheder)

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 175 enlige familieplejere.

Note: Besvarelser i kategorien "andet" er blevet gennemgået og i relevante tilfælde flyttet til en af de faste svarkategorier. Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

Plejefamilier, der består af par

I 51 pct. (575) af de plejefamilier, som består af par, har enten begge eller den ene af plejeforældrene en uddannelse inden for pædagogik og undervisning. I 33 pct. (372) af parrene har enten den ene eller begge af plejeforældrene en uddannelse inden for omsorg og sundhed.

I figur 3.4 herunder ses de 10 hyppigste kombinationer blandt plejefamilier, der består af par. Der er ni pct., hvor begge parter er uddannet inden for pædagogik og undervisning. I otte pct. af parrene er den ene er uddannet inden for pædagogik og undervisning, imens den anden er uddannet inden for byggeri.

Figur 3.4 De 10 hyppigste kombinationer af uddannelsesområde i plejefamilier, der består af et par (mulighed for at vælge flere svarmuligheder)

Kilde: Spørgeskemaresultater fra 1133 plejefamilier, der består af et par

Note: Resultater i kategorien "andet" er blevet gennemgået og i relevante tilfælde flyttet til en af de faste svarkategorier. Vi har ikke testet for signifikante forskelle mellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

3.2 Plejeforældrenes beskæftigelse

I dette afsnit ser vi for det første på, hvor mange af plejeforældrene der er beskæftiget ved siden af opgaven som plejefamilie, og i hvilket omfang. Derudover ser vi på, hvilket område, de er eller tidligere har været beskæftiget inden for.

3.2.1 Beskæftigelsesomfang

I 81 pct. af plejefamilierne er mindst en plejeforælder beskæftiget ud over plejeopgaven, enten på fuld- eller deltid. Deltid er i denne sammenhæng defineret som 32 timer om ugen eller mindre.

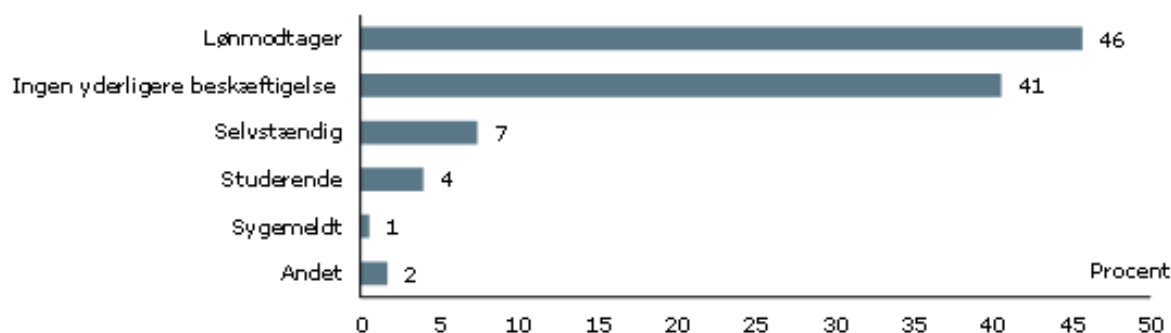
Der er 46 pct. af de plejefamilier, der består af et par, hvor det kun er den ene part, der er beskæftiget ud over plejeopgaven.

I 19 pct. af plejefamilierne er ingen af plejeforældrene beskæftiget udover plejeopgaven.

Enlige plejeforældre

Blandt de 175 enlige plejeforældre, som har deltaget i undersøgelsen, oplyser i alt 53 pct., at de enten er lønmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende. 41 pct. er ikke beskæftiget udover som plejefamilie (herunder pensioneret), se figur 3.5.

Figur 3.5 Enlige plejeforældres beskæftigelsesomfang

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 96 enlige familieplejere, som oplyser, at de enten er lønmodtagere, selvstændige erhvervsdrivende eller har anden beskæftigelse (i december 2016).

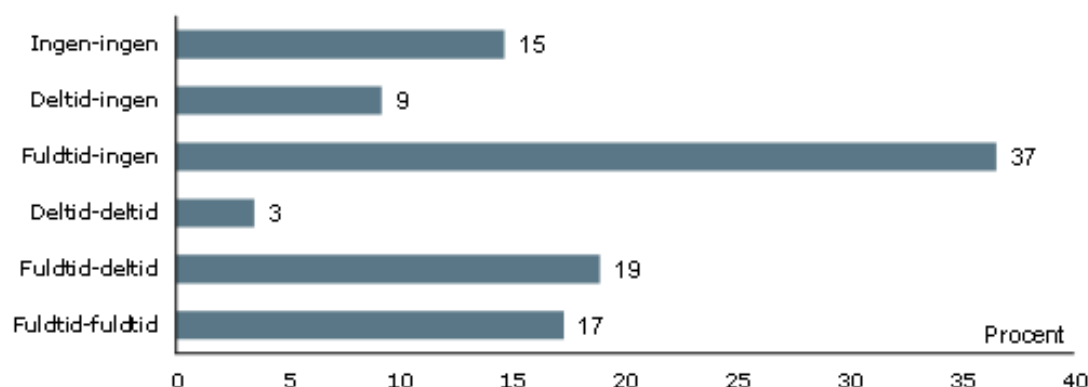
Note: Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

Blandt de enlige plejeforældre, der er beskæftiget som lønmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende, er 51 pct. fuldtidsbeskæftigede og 40 pct. deltidsbeskæftigede, se tabel 5 i bilag 1.

Plejefamilier, der består af et par

Blandt de plejefamilier, der består af et par, er der 15 pct. hvor ingen af plejeforældrene er beskæftiget ud over plejeopgaven. I i alt 46 pct. af parrene er det alene den ene part der er beskæftiget ud over plejeopgaven, enten på fuld- eller deltid. I de resterende 39 pct. er det begge parter, der er beskæftiget udover plejeopgaven, se figur 3.6.

Figur 3.6 Kombinationer af omfanget af beskæftigelse i plejefamilier, der består af et par

Kilde: Figuren bygger på besvarelser fra 1059 plejefamilier, som oplyser de er par. I denne figur indgår ikke 72 plejefamilier, hvor begge eller den ene part svarer ikke relevant til spørgsmålet om omfanget af beskæftigelsen på besvarelses tidspunktet, samt en enkel plejefamilie, som har undladt at besvare dette spørgsmål.

Note: Kategorien "Ingen" indbefatter dem, der ingen beskæftigelse har ud over plejeopgaven, er studerende eller er sygemeldte. Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

3.2.2 Beskæftigelsesområde

I forhold til plejefamiliernes beskæftigelsesmæssige erfaring er det relevant at se på:

- 1) Hvilket område de er beskæftiget inden for, hvis de er beskæftiget ved siden af opgaven som plejefamilie.
- 2) Hvilket område de var beskæftiget inden for umiddelbart inden modtagelsen af første plejebarn, hvis de ikke er beskæftiget udover som plejefamilie.

I 39 pct. af plejefamilierne er mindst en plejeforælder beskæftiget inden for pædagogik eller var det umiddelbart inden modtagelsen af første plejebarn. I henholdsvis 14 og 11 pct. af plejefamilierne er mindst en plejeforælder beskæftiget inden for enten sundhed og omsorg eller undervisning, eller var det umiddelbart inden modtagelsen af første plejebarn.

Enlige plejeforældre

Blandt de 175 enlige plejeforældre er der i alt 150, som er beskæftiget eller var beskæftiget inden modtagelsen af første plejebarn. Blandt disse 150 er eller har de fleste været beskæftiget inden for enten pædagogik (28 pct.), sundhed og omsorg (13 pct.) eller undervisning (10 pct.) (se tabel 6 i bilag 1).

Plejefamilier, der består af et par

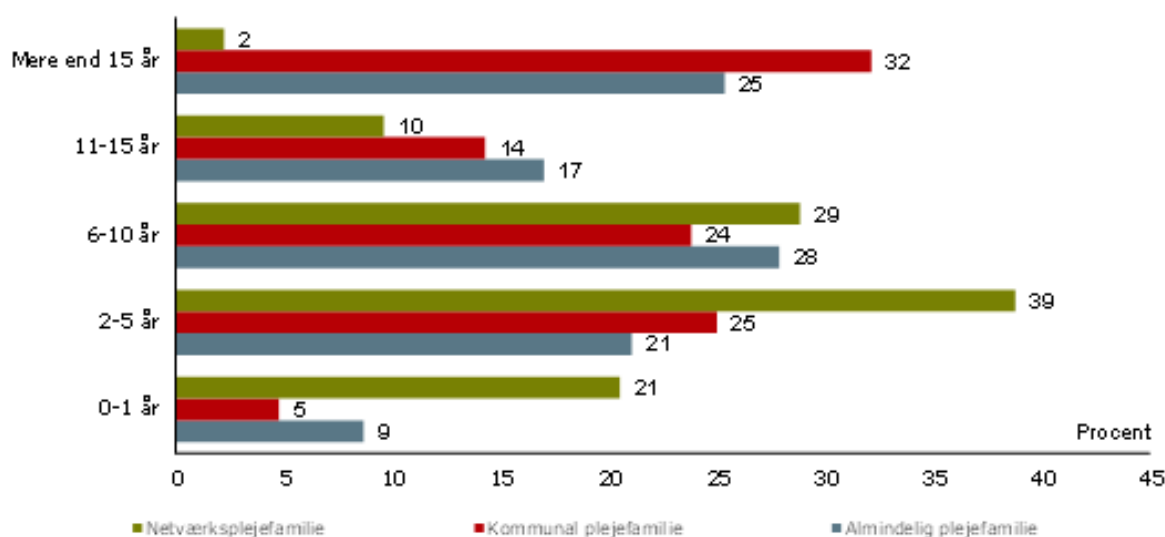
Blandt de 1132 plejefamilier, der består af et par, er der i alt 1120 par, hvor den ene eller begge parter er beskæftiget eller var beskæftiget inden modtagelsen af første plejebarn. Billedet af disse 1120 plejefamiliers nuværende og tidligere beskæftigelsesområde er meget varieret. For 68 pct. af disse par gælder det, at enten den eller begge parter er eller tidligere var beskæftiget inden for pædagogik (42 pct.), sundhed og omsorg (15 pct.) eller undervisning (11 pct.). Den hyppigst forekommende kombination er, at den ene part er eller har været beskæftiget inden for pædagogik (børn og unge), og den anden part er eller har været beskæftiget inden for enten pædagogik (børn og unge), industri, råstoffer og forsyning eller bygge og anlæg. Dette gælder for i alt 14 pct. af parrene (se tabel 7 i bilag 1).

3.3 Erfaring som plejefamilie

Det sidste afsnit i kapitlet handler om plejefamiliernes erfaring som plejefamilie. Her ser vi både på, hvor mange år, de har været plejefamilier, og hvor mange børn, de i alt har haft anbragt i familiepleje.

Plejefamilierne har alt mellem nul og mere end 15 års erfaring. Generelt har de kommunale plejefamilier flest års erfaring og netværksplejefamilierne færrest års erfaring. Blandt de kommunale og almindelige plejefamilier er der henholdsvis 32 og 25 pct. der angiver, at de har mere end 15 års erfaring. 60 pct. af netværksplejefamilierne har fem års erfaring eller mindre, se figur 3.7.

Figur 3.7 Hvor mange års erfaring har du som plejeforælder?

Kilde: Spørgeskemaresultater fra 1309 plejefamilier.

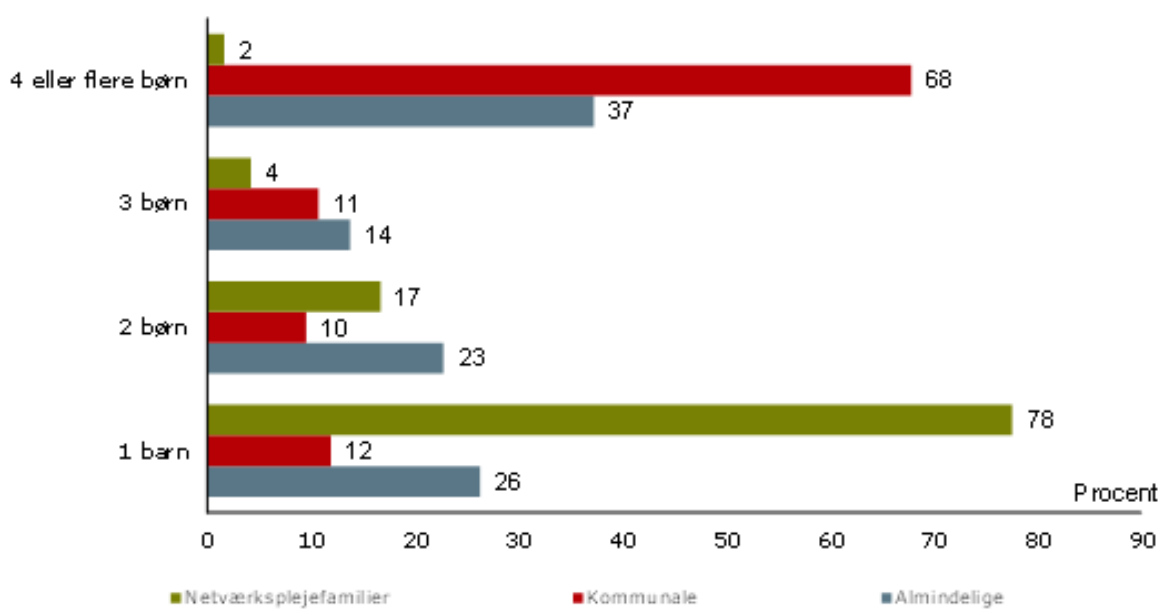
Note: Vi præciserer i spørgeskemaet til plejefamilierne, at vi med erfaring her mener, hvor mange år respondenter i alt har haft børn og/eller unge anbragt i døgnpleje, eksklusiv eventuelle mellemliggende perioder uden plejebørn. Vi beder derudover respondenterne afrunde til nærmeste hele år.

17 respondenter har angivet, at deres partner har flere års erfaring end dem, hvilket kan betyde, at det samlede antal års erfaring i plejefamilierne reelt er en anelse højere (se tabel 8 i bilag 1).

Figur 3.8. viser, hvor mange børn og/eller unge, plejefamilierne i alt har haft anbragt. Det fremgår af kommentarfeltene til dette spørgsmål, at nogle af plejefamilierne har talt alle børn og unge, de har haft anbragt med – både aflastning og døgnpleje. Andre angiver, at de kun har talt anbragte i døgnpleje med, men derudover har haft børn og/eller unge anbragt i aflastning. Derfor er tallene i figur 3.8. forbundet med en vis usikkerhed.

Netværksplejefamilierne har typisk kun haft ét barn i pleje, nemlig deres nuværende plejebarn. De kommunale plejefamilier har derimod typisk haft fire eller flere børn i pleje, se figur 3.8.

Figur 3.8 Plejefamiliernes angivelse af, hvor mange børn de i alt har haft i pleje (både nuværende og tidligere plejebørn tælles med)

Kilde: Spørgeskemaresultater fra 1309 plejefamilier.

Blandt de plejefamilier, der har haft flere end ti børn anbragt, beskriver nogle i kommentarfeltet, at det høje antal blandt andet skyldes, at de har været eller er "akutplejefamilie". Det betyder, at de har haft mange børn og/eller unge anbragt i korte perioder, indtil kommunerne fandt et andet anbringelsessted.

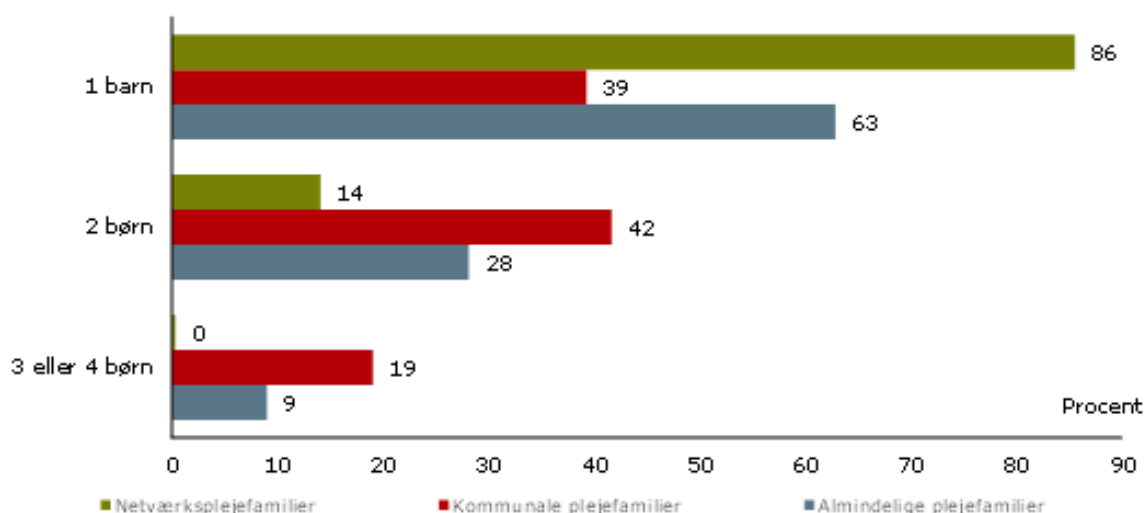
4 Plejebørnene

I dette kapitel tager vi udgangspunkt i plejebørnene. Vi beskriver tendenser i forhold til antallet af plejebørn i familierne, længden af deres anbringelse og forskellige karakteristika ved plejebørnene. Det drejer sig om i alt 1858 plejebørn, der på undersøgelsestidspunktet var anbragt hos de plejefamilier, der har besvaret spørgeskemaet.

4.1 Antal børn og/eller unge i pleje

Størstedelen af de almindelige plejefamilier og netværksplejefamilier, der indgår i undersøgelsen, har ét barn anbragt i pleje på undersøgelsestidspunktet. De kommunale plejefamilier har typisk ét eller to børn anbragt. 16 af de kommunale plejefamilier (19 pct.) og 82 af de almindelige plejefamilier (9 pct.) har tre eller fire børn anbragt. Ingen af plejefamilierne har flere end fire børn anbragt på undersøgelsestidspunktet, se figur 4.1.

Figur 4.1 Plejefamiliernes angivelse af, hvor mange børn og/eller unge under 18 år, der var anbragt i døgnpleje hos dem på undersøgelsestidspunktet.

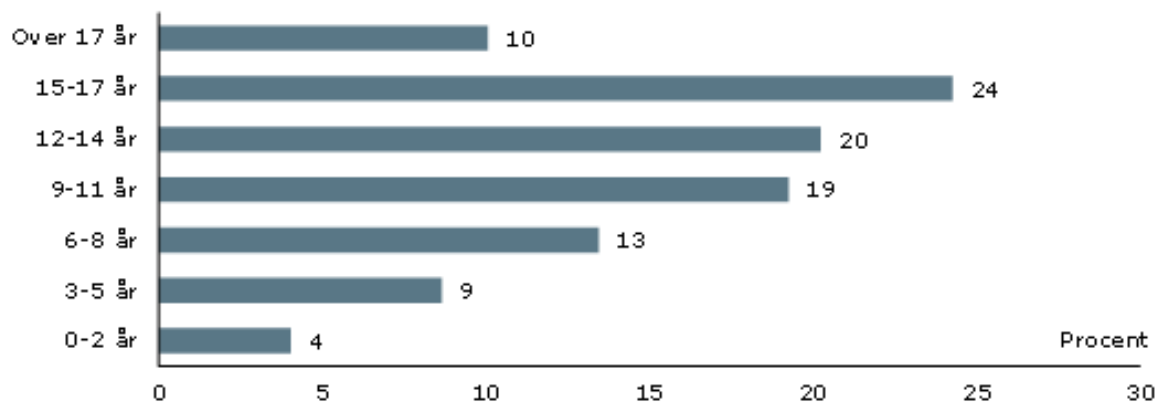
Kilde: Spørgeskemaundersøgelser fra 1308 plejefamilier.

Note: Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem de forskellige typers besvarelser for dette spørgsmål. Det skyldes, at der i én svarkategori var for få besvarelser. Vi har dog valgt at vise figuren opdelt alligevel, fordi den viser nogle tydelige forskelle.

4.2 Plejebørnenes køn og alder

De børn og/eller unge, der er anbragt hos plejefamilierne i spørgeskemaundersøgelsen, er i gennemsnit lige knap 12 år gamle. Figur 4.2 nedenfor viser, hvordan plejebørnene fordeler sig aldersmæssigt.

Figur 4.2 Plejebørnenes alder

Kilde: Spørgeskemaundersøgelser fra 1309 plejefamilier med i alt 1858 plejebørn.

Note: Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

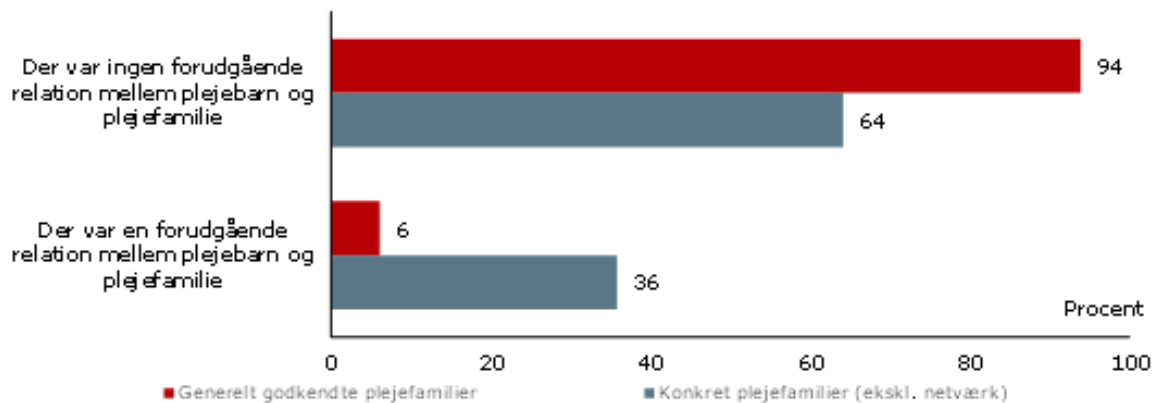
Langt de fleste af plejebørnene er mellem 9 og 17 år gamle. 39 pct. er 9-14 år og 24 pct. er 15-17 år. Der er også lille andel, som er over 17 år. Det kan skyldes, at der her er tale om plejefamilier, der har flere børn anbragt. Plejefamilier, der kun har unge over 17 år anbragt, indgår ikke i undersøgelsen.

Der er lidt flere drenge end piger anbragt hos de plejefamilier, der indgår i spørgeskemaundersøgelsen (se tabel 9 i bilag 1).

4.3 Forudgående relation

Figur 4.3 herunder viser, hvor stor en procentdel af de børn og/eller unge, der er anbragt i konkret godkendte plejefamilier (ekskl. netværksplejefamilier) og generelt godkendte plejefamilier, der havde en forudgående relation til plejefamilien. Børn og/eller unge anbragt i netværksplejefamilier indgår ikke i figuren, da de per definition alle har en forudgående relation til plejefamilien. For størstedelen af de plejebørn, der er anbragt i konkret og generelt godkendte almindelige og kommunale plejefamilier gælder det, at der ikke var en forudgående relation til plejefamilien, se figur 4.3.

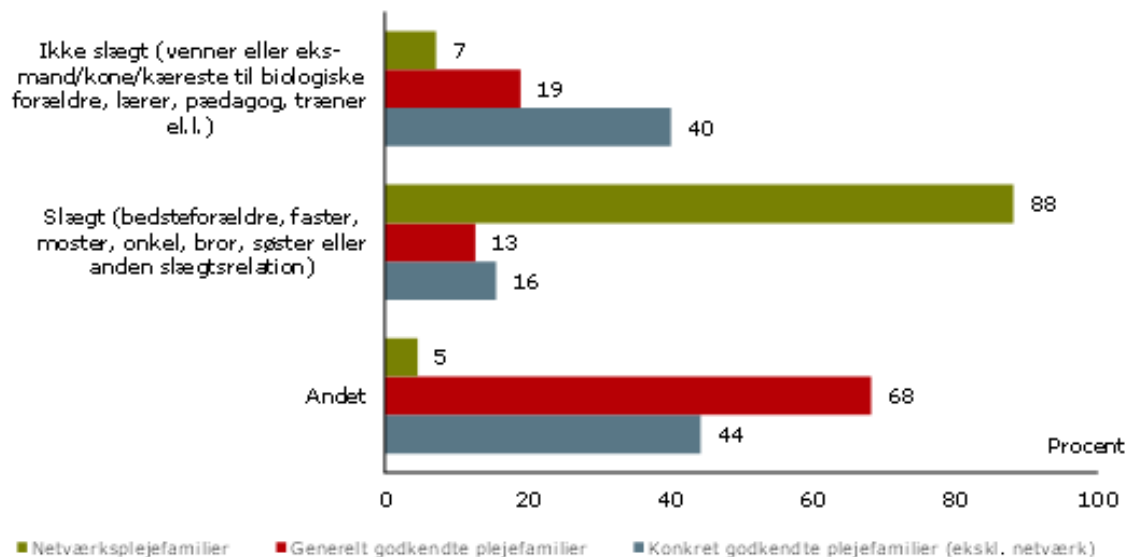
Figur 4.3 Generelt og konkret godkendte plejefamiliers angivelse af, om der var en relation mellem dem og deres plejebarn/børn forud for anbringelsen

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 363 konkret godkendte (ekskl. netværk) og 631 generelt godkendte plejefamilier. Svarene angår deres relation til henholdsvis 466 og 1032 plejebørn, som var anbragt hos dem på undersøgelsestidspunktet.

Nedenstående figur 4.4 viser, hvilke relationer, plejebørnene havde til deres plejeforældre inden anbringelsen. For de 347 børn, der er anbragt i netværksplejefamilier, gælder det, at 88 pct. er slægtsrelateret til plejefamilien. De 167 børn, der er anbragt i andre typer af konkret godkendte plejefamilier, er for 40 pct.'s vedkommende relateret til plejefamilien på andre måder end via slægt, se figur 4.4. Der er dog en relativ stor gruppe, der svarer "andet".

Figur 4.4 Plejefamiliernes angivelse af, hvori den forudgående relation mellem plejebarn/børn og plejefamilie bestod

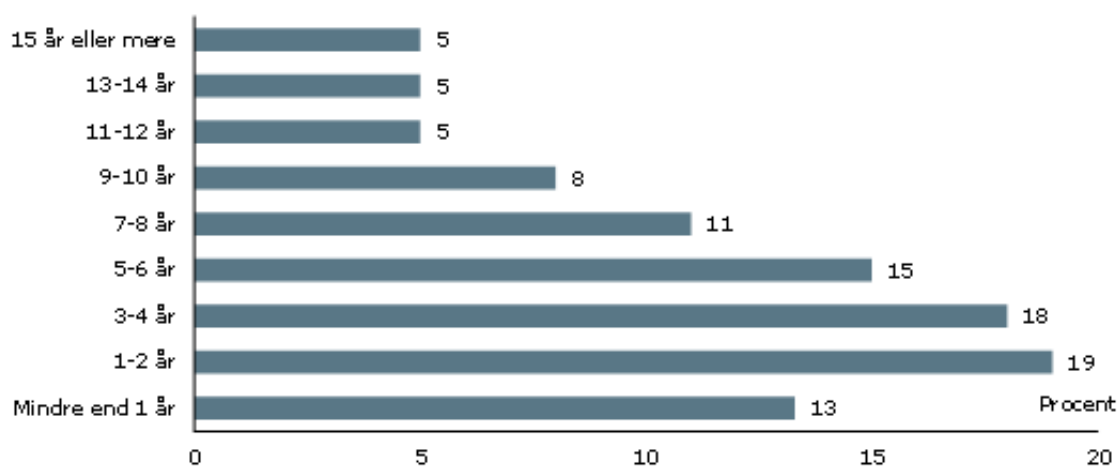
Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 363 konkret godkendte plejefamilier (ekskl. netværk), 631 generelt godkendte plejefamilier samt 312 netværksplejefamilier. Svarene angår deres relation til henholdsvis 167, 63 og 347 plejebørn, som var anbragt hos dem på undersøgelsestidspunktet, og som de havde en relation til forud for anbringelsen.

Der er i alt 63 børn, der er anbragt i en af de generelt godkendte plejefamilier, der har besvaret spørgeskemaet, og som havde en forudgående relation til plejefamilien. Det drejer sig sandsynligvis om plejefamilier, der er blevet generelt godkendt, til trods for, at de i første omgang skulle have et specifikt barn anbragt.

4.4 Antal år i pleje hos den aktuelle plejefamilie

De fleste plejebørn har boet hos deres nuværende plejefamilie i 1-6 år. Det gælder for i alt 52 pct., se figur 4.5.

Figur 4.5 Plejefamiliernes angivelse af, hvor længe deres nuværende plejebarn/børn har været anbragt hos dem

Kilde: Spørgsmålet er besvaret for de 1858 børn, som de 1309 plejefamilier har i pleje.

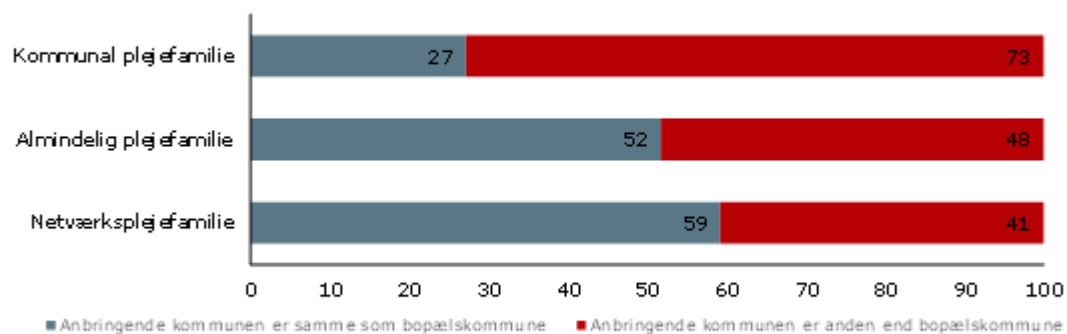
Note: Vi har ikke testet for signifikante forskelle imellem plejefamilietyperne for dette spørgsmål. Det skyldes, at der er flere svarkategorier med for få besvarelser (jf. metodebilag).

Som det fremgår af figuren har 13 pct. af plejebørnene boet hos plejefamilien i mindre end et år og 34 pct. har boet der i 7 år eller mere.

4.5 Anbringende kommune

Blandt de kommunale plejefamilier er 73 pct. af plejebørnene anbragt af en anden kommune end plejefamiliens bopælskommune. For de resterende 27 pct. er den anbringende kommune den samme som plejefamiliens bopælskommune. For netværksplejefamilierne er billedet omvendt: Her er de fleste af børnene (59 pct.) anbragt af plejefamiliens bopælskommune. For de almindelige plejefamilier er det 50 pct. af plejebørnene, der er anbragt af plejefamiliens bopælskommune, se figur 4.6.

Figur 4.6 Andel plejebørn, der er anbragt henholdsvis af plejefamiliens bopælskommune eller en anden kommune

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1309 plejefamilier. Besvarelserne handler om i alt 1858 plejebørn.

Ankestyrelsens undersøgelse på plejefamilieområdet. Delrapport 1.

Plejefamiliernes baggrundskarakteristika

September 2017

BILAG

Titel Plejefamiliernes baggrundskarakteristika_Bilag

Udgiver Ankestyrelsen, september 2017

ISBN nr 978-87-7811-346-7

Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen

Teglholmsgade 3, 2450 København SV

Telefon 33 41 12 00

Hjemmeside www.ast.dk

E-mail @ast.dk

Bilag 1 Tabeller

Bilaget indeholder tabeller over de resultater, som vi præsenterer i rapporten, uden at vise en tabel eller figur.

1.1 Kapitel 2: Plejefamiliernes sammensætning og bosættelse

Tabel 1 Gennemsnitsalder plejefamilier

	Gennemsnitsalder
Netværksplejefamilier	55
Almindelige plejefamilier	53
Kommunal plejefamilie	54
Alle	54

Kilde: Baseret på egne beregninger ud fra 1309 besvarelser. Af dem 175 enlige og 1132 par. For hvert par er der udregnet en samlet gennemsnitsalder, så begge parter medregnes i plejefamiliernes samlede gennemsnit uden, at parrene tæller dobbelt.

Tabel 2 Antal plejefamilier med og uden hjemmeboende biologiske og/eller adopterede børn

	Antal familier uden hjemmeboende børn	Antal familier med hjemmeboende børn	I alt
Antal	683	520	1203
Procentdel	57	43	100

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1203 plejefamilier, som har biologiske og/eller adopterede børn. Hjemmeboende omfatter børn, der primært eller kun bor hos plejefamilien, og børn, der bor hos plejefamilien halvdelen eller mindre end halvdelen af tiden.

Tabel 3 Andel af plejefamiliernes biologiske og/eller adopterede børn, der er henholdsvis ude- og hjemmeboende

	Antal biologiske børn	Procent
Bor kun eller primært hos mig/os	759	24
Bor halvdelen af tiden hos mig/os	32	1
Bor mindre end halvdelen af tiden hos mig/os	45	1
Er flyttet hjemmefra	2274	73
I alt	3110	100

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1203 plejefamilier, som tilsammen har 3110 biologiske og/eller adopterede børn

Tabel 4 Plejefamiliernes boligtype

	Procent	Respondenter
Lejlighed/villalejlighed	6	82
Hus	61	793
Rækkehus	5	68
Landejendom	27	358
Andet, uddyb	1	8
I alt	100	1309

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1309 plejefamilier

1.2 Kapitel 3: Plejefamiliernes uddannelse, beskæftigelse og erfaring

Tabel 5 Enlige plejeforældres beskæftigelsesomfang

	Procent
Fuldtidsbeskæftigelse (mere end 32 timer om ugen)	51
Deltidsbeskæftigelse (32 timer om ugen eller mindre)	40
Ikke relevant	9
I alt	100

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 96 enlige plejeforældre, der har angivet, at de er enten lønmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende ved siden af arbejdet som plejefamilie.

Tabel 6 Enlige plejeforældres beskæftigelsesområder

	Antal	Procent
Andet, angiv område	17	11
Bygge og anlæg	2	1
Finansiering og forsikring	1	1
Forskning, innovation og udvikling	2	1
Handel og transport mv.	9	6
Hoteller, restauranter og rejsebranchen	4	3
Ikke relevant	9	6
Industri, råstoffer, forsyning	6	4
Information, medier og kommunikation	3	2
Kultur og fritid	1	1
Landbrug, skovbrug og fiskeri	3	2
Offentlig administration	7	5
Politi, forsvar, vagt- og sikkerhedstjeneste	4	3
Pædagogik, børn og unge	38	25
Pædagogik, voksne	4	3
Rengøring, ejendomsservice mv.	5	3
Rådgivning mv. (herunder fx advokatvirksomhed og revision)	1	1
Sundhed og omsorg	19	13
Undervisning, børn og unge	11	7
Undervisning, voksne	4	3
I alt	150	100

Kilde: Spørgeskemaresultater fra 150 enlige plejeforældre, der er beskæftiget eller var det umiddelbart inden modtagelsen af første plejebarn. For dem, som ikke er beskæftigede på besvarestidspunktet, men var det inden modtagelse af første plejebarn, er det det daværende beskæftigelsesområde, som er medtaget i udregningen til tabellen. De 25 plejeforældrepar, som ikke er eller har været beskæftiget, har ikke fået de spørgsmål, som denne tabel bygger på, og indgår derfor ikke.

Tabel 7 De tre hyppigste kombinationer af beskæftigelsesområde i plejefamilier, der består af et par

	Antal	Procent
Den ene er/har været beskæftiget inden for pædagogik, børn og unge, og den anden er/har været beskæftiget inden for industri, råstoffer og forsyning	41	4
Begge er/har været beskæftiget inden for pædagogik, børn og unge	47	4
Den ene er/har været beskæftiget inden for pædagogik, børn og unge, og den anden er/har været beskæftiget inden for bygge og anlæg	64	6
Kombinationer med færre respondenter - samlet	968	87
I alt	1120	100

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1120 plejefamilier, der består af et par og hvor minimum en af dem er beskæftiget eller var det umiddelbart inden modtagelsen af første plejebarn. For dem, som ikke er beskæftigede på besvarelestidspunktet, men var det inden modtagelse af første plejebarn, er det det daværende beskæftigelsesområde, som er medtaget i udregningen til tabellen. De plejeforældrepar, hvor begge parter ikke er beskæftiget på besvarelestidspunktet eller var det umiddelbart inden modtagelse af første plejebarn, har ikke fået de spørgsmål, som denne tabel bygger på. De indgår derfor ikke. Hertil kommer en enkelt plejefamilie, der har undladt at svare på disse spørgsmål.

Tabel 8 Respondenternes angivelse af, om deres partner har flere års erfaring end dem

	Respondenter	Procent
Ja, min partner har flere års erfaring end mig	17	1,5
Nej, jeg har flere års erfaring end min partner	83	7,3
Nej, vi har lige mange års erfaring	1034	91,2
I alt	1134	100

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1134 plejefamilier, der består af et par

1.3 Kapitel 4: Plejebørnene

Tabel 9 Kønsfordeling plejebørn

	Antal plejebørn	Procent
Drenge	966	52
Piger	892	48
I alt	1858	100

Kilde: Spørgeskemabesvarelser fra 1308 plejefamilier med i alt 1858 plejebørn.

Bilag 2 Metode

Rapporten præsenterer resultaterne af en ud af i alt tre delundersøgelser på plejefamilieområdet, som Ankestyrelsen har gennemført for Børne- og Socialministeriet.

De tre delundersøgelser bygger tilsammen på en række forskellige datakilder. I dette bilag præsenterer vi de metoder, vi har anvendt til at indsamle de data, der ligger til grund for delundersøgelse 1, og dermed for denne rapport. For et indblik i de øvrige datakilder og anvendte metoder henviser vi til delrapport 2 og 3.

Al data til de tre delundersøgelser er indsamlet i november og december 2016.

Delundersøgelse 1 er alene baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt 1309 plejefamilier, der på tidspunktet for undersøgelsen havde børn og/eller unge anbragt i døgnpleje.

2.1 Spørgeskema til plejefamilier

For at få indblik i plejefamiliernes baggrundskarakteristika og vilkår sendte vi et spørgeskema til 2920 plejefamilier. 439 af disse plejefamilier betragter vi som frafaldet, enten fordi de viste sig ikke at falde inden for vores afgrænsning af den relevante population, eller fordi de aldrig modtog spørgeskemaet på grund af forkerte kontaktoplysninger. Det samlede antal plejefamilier inden for den relevante population, der har modtaget spørgeskemaet (stikprøven) er derfor på 2481 plejefamilier. Den relevante population består af plejefamilier, som havde børn og/eller unge mellem 0 og 17 år anbragt i døgnpleje i december 2016.

1309 plejefamilier har besvaret hele spørgeskemaet, hvilket svarer til en samlet svarprocent på 53 pct.

Spørgeskemaet er blevet besvaret af plejefamilier inden for alle typer:

- Generelt godkendte almindelige plejefamilier (serviceloven (SEL) §§ 66, nr.1 og 66a, nr.1)
- Generelt godkendte kommunale plejefamilier (SEL §§ 66, nr.2 og 66a, nr.1)
- Konkret godkendte almindelige plejefamilier (SEL §§ 66, nr.1 og 66a, nr.2)
- Konkret godkendte kommunale plejefamilier (SEL §§ 66, nr.2 og 66a, nr.2)
- Netværksplejefamilier (SEL §§ 66, nr.3 og 66a, stk.2).

Spørgeskemaet omfatter følgende temaer:

- Plejefamiliens boligforhold
- Plejefamiliens sammensætning
- Plejefamiliens baggrundskarakteristika - uddannelse, beskæftigelse og erfaring som plejeforældre

- Det aktuelle antal børn og/eller unge i døgnpleje hos plejefamilien
- Plejebørnenes alder, køn, anbringende kommune, og hvorvidt plejeforældrene havde en relation til plejebørnene forud for anbringelsen
- Grund- og efteruddannelse til plejeforældrene
- Supervision og anden faglig støtte til plejeforældrene.

2.1.1 Indhentning af kontaktoplysninger

Generelt godkendte plejefamilier: I november 2016 modtog vi kontaktoplysninger på alle generelt godkendte plejefamilier fra Tilbudsportalen, som administreres af Socialstyrelsen. Herfra modtog vi ligeledes oplysninger om plejeforældrenes fødselsår, samt hvilken belastningsgrad, socialtilsynet har godkendt plejefamilierne til at varetage (lav, middel, høj eller højeste).

Socialtilsynene indberetter en række yderligere oplysninger om plejefamilierne til Tilbudsportalen – heriblandt en række af de baggrundskarakteristika, denne undersøgelse belyser. Disse oplysninger var ikke tilgængelige på Tilbudsportalen på tidspunktet for undersøgelsen.

Konkret godkendte plejefamilier: For at indsamle kontaktoplysninger på de konkret godkendte plejefamilier – både almindelige, kommunale og netværksplejefamilier – henvendte vi os i november 2016 til alle landets kommuner. Kommunerne blev bedt om at sende en liste med navn og kontaktoplysninger på den primære plejeforælder for alle de plejefamilier, de på daværende tidspunkt havde konkret godkendt, og hvor de havde børn og/eller unge anbragt i døgnpleje. De blev desuden bedt om at angive, hvilken type hver plejefamilie var godkendt som. Kommunerne modtog den første henvendelse per mail den 2. november 2016, med svarfrist inden den 16. november. Efter svarfristens udløb tog vi kontakt til de kommuner, der endnu ikke havde sendt kontaktoplysninger på deres konkret godkendte plejefamilier – enten telefonisk, per e-mail eller begge dele.

Afgrænsning af populationen

Vi har som nævnt afgrænset den relevante population i denne undersøgelse til plejefamilier, der havde børn og/eller unge mellem 0 og 17 år anbragt i døgnpleje i december 2016, hvor vi gennemførte undersøgelsen. På baggrund af kontaktoplysningerne fra Tilbudsportalen var det ikke muligt at se, hvilke af de generelt godkendte plejefamilier, der faldt inden for denne afgrænsning (dvs. om de var godkendt til døgnpleje eller alene til aflastning, samt om de havde børn og/eller unge anbragt i pleje i december 2016, og i så fald hvor gamle de børn/unge var). Kontaktoplysningerne fra kommunerne omfattede plejefamilier, der er konkret godkendt til døgnpleje, og som havde børn/og eller unge anbragt i december 2016. Her kunne vi dog heller ikke udelukke, at der var nogle, der alene havde unge over 17 år anbragt. Derfor sørgede vi for, gennem de to første spørgsmål i spørgeskemaet, at sortere de plejefamilier fra, som ikke faldt inden for afgrænsningen.

I alt er 358 af de plejefamilier, der har modtaget og gennemført de første to spørgsmål i spørgeskemaet, frafaldet på denne baggrund. Det drejer sig om 289 generelt godkendte almindelige, fire generelt godkendte kommunale og 45 konkret godkendte almindelige plejefamilier, samt en konkret godkendt kommunal plejefamilie og 19 netværksplejefamilier. Disse 358 plejefamilier er i de følgende beregninger trukket fra både population, stikprøve og analyseudvalg.

Derudover kan der fortsat være et ukendt antal blandt populationen af plejefamilier (se tabel 1 herunder), der ikke har modtaget eller besvaret spørgeskemaet, og som ikke falder inden for vores afgrænsning af populationen. Det faktiske antal plejefamilier, der i december 2016 havde 0-17-årige børn og/eller unge anbragt i døgnpleje, er dermed sandsynligvis lidt mindre end de 7321, der fremgår af tabel 1 nedenfor.

2.1.2 Stikprøve, distribution og analyseudvalg

Efter indhentning af kontaktoplysninger fra Tilbudsportalen og kommunerne udtrak vi en tilfældig stikprøve blandt de generelt godkendte almindelige plejefamilier. For de øvrige fire typer af plejefamilier var antallet så begrænset, at vi sendte spørgeskemaet til alle plejefamilier inden for de givne typer.

For at kvalificere spørgeskemaet pilottestede vi det i tre plejefamilier, før vi distribuerede det til de plejefamilier, der indgik i stikprøven. Det gav anledning til enkelte ændringer i spørgeskemaets indhold og opsætning.

Den 25. november 2016 sendte vi spørgeskemaet til 2540 plejefamilier per e-mail. Den 2. december 2016 sendte vi et brev med et link til spørgeskemaet til yderligere 380 plejefamilier med post. Alle plejefamilier, der modtog spørgeskemaet per e-mail, modtog yderligere to e-mails med en påmindelse om spørgeskemaundersøgelsen, henholdsvis den 17. og 28. december 2016 (med mindre de inden da havde besvaret skemaet).

I alt blev spørgeskemaet distribueret til 2920 plejefamilier. 81 af disse plejefamilier betragtes som frafaldet, fordi deres e-mail ikke var korrekt. 358 af plejefamilierne viste sig gennem de første to spørgsmål i spørgeskemaet ikke at falde inden for vores afgrænsning af populationen (se ovenfor). Den samlede stikprøve er derfor på 2481 plejefamilier.

Nedenstående tabel viser antallet af plejefamilier inden for hver type (populationen); det antal, der modtog spørgeskemaet (stikprøven); samt det endelige antal besvarelser (analyseudvalget) og svarprocenten for hver af de forskellige typer af plejefamilier og samlet.

Tabel 1 Antal plejefamilier, stikprøvestørrelse, antal besvarelser og svarprocent fordelt på plejefamilytyper.

Plejefamilytype	Population	Stikprøve	Analyseudvalg	Svarprocent
Generelt godkendte almindelige plejefamilier	5840	1093	560	51
Generelt godkendte kommunale plejefamilier	109	109	74	68
<i>Generelt godkendte i alt</i>	<i>5949</i>	<i>1202</i>	<i>633</i>	<i>53</i>
Konkret godkendte almindelige plejefamilier	696	641	352	55
Konkret godkendte kommunale plejefamilier	16	16	11	69
Konkret godkendte netværksplejefamilier	660	622	312	50
<i>Konkret godkendte i alt</i>	<i>1372</i>	<i>1279</i>	<i>675</i>	<i>53</i>
Samlet	7321	2481	1308	53

Noter:

1. Opgørelsen af det samlede antal generelt godkendte plejefamilier (populationen) er baseret på oplysninger fra Tilbudsportalen. Den omfatter alle plejefamilier, der i november 2016 var generelt godkendt til at have et eller flere børn anbragt. Det inkluderer et ukendt antal plejefamilier, der alene er godkendt til aflastning, eller som ikke havde børn/og eller unge mellem 0 og 17 år anbragt i november 2016.
2. Opgørelsen af det samlede antal konkret godkendte plejefamilier er baseret på oplysninger fra kommunerne fra november 2016. Den omfatter som udgangspunkt alle plejefamilier, kommunerne har konkret godkendt, og som i november 2016 havde et eller flere børn eller unge mellem 0 og 17 år anbragt i døgnpleje. Tallet skal læses med det forbehold, at der på grund af usikkerheder i kommunernes oplysninger indgår et ukendt antal plejefamilier, der ikke falder inden for denne afgrænsning. Det kan eksempelvis være plejefamilier, der alene er godkendt til aflastning eller som ikke havde børn og/eller unge mellem 0 og 17 år anbragt i november 2016.
3. Stikprøven er det antal plejefamilier, som spørgeskemaet blev sendt til. Vi sendte spørgeskemaet til alle konkret godkendte samt de generelt godkendte kommunale plejefamilier (hele populationen) og til et tilfældigt udtræk af de generelt godkendte almindelige plejefamilier. At stikprøven for de konkret godkendte plejefamilier er lidt mindre end populationen skyldes alene, at vi p.g.a. manglende eller forkerte kontaktoplysninger ikke kunne sende spørgeskemaet til dem.
4. Analyseudvalget er antal gennemførte besvarelser og omfatter alene plejefamilier, der i december 2016 havde børn og/eller unge mellem 0 og 17 år anbragt i døgnpleje.

Spørgeskemaet er i alt gennemført af 1309 plejefamilier. Det svarer til en samlet svarprocent på 53 pct. Tre af de 1309 plejefamilier deltog i pilottesten af spørgeskemaet. Efter hver pilottest foretog vi som nævnt nogle mindre ændringer i spørgeskemaet. Det er årsagen til, at der er enkelte spørgsmål, der kun er besvaret af 1306, 1307 eller 1308 plejefamilier.

Vi har bestræbt os på at distribuere spørgeskemaet til den primære plejeforælder i et par, baseret på Tilbudsportalen og kommunernes oplysninger. 16 pct. af respondenterne har dog angivet i spørgeskemaet, at det altid er deres partner, der er angivet som primær plejeforælder i plejekontrakter. Yderligere 16 pct. har angivet, at det er

forskelligt, hvem der i plejekontrakter står angivet som den primære plejeforælder. Når vi i rapporten skelner mellem respondent og partner er det altså kun i 84 pct. af tilfældene ensbetydende med, at respondenterne altid eller af og til er den primære plejeforælder.

Bortfaldsanalyse

Vi har foretaget en bortfaldsanalyse for de forhold, hvor vi har oplysninger om totalpopulationen fra henholdsvis Tilbudsportalen (generelt godkendte plejefamilier) og kommunerne (konkret godkendte plejefamilier). Det drejer sig om bopælsregion og plejefamilietype.

Analysen viser, at fordelingen af plejefamilierne på bopælsregion i analyseudvalget samlet set svarer til fordelingen i populationen. Hvad angår bopælsregion er analyseudvalget med andre ord repræsentativt. Hvad angår plejefamilietyper viser bortfaldsanalysen, at fordelingen af plejefamilierne i analyseudvalget ikke svarer til fordelingen i populationen. Dette forholder vi os til i afrapporteringen af resultaterne ved at opdele plejefamiliernes besvarelser på plejefamilietyper, når der er signifikante forskelle på, hvad plejefamilier af forskellige typer har svaret.³

Vi opdeler primært på plejefamilietyperne almindelige, kommunale og netværksplejefamilier. De få steder, hvor vi opdeler på generelt og konkret godkendte plejefamilier, er det fordi det er relevant i forhold til praksis. Det gælder fx grundkurser til plejefamilier, hvor ansvaret for de generelt og konkret godkendte ligger hos henholdsvis socialtilsynene og kommunerne.

³ Det skal her bemærkes, at der er spørgsmål, hvor der ved enkelte svarkategorier er for få besvarelser til, at vi kan foretage en signifikanstest. Vi har her valgt at medtage spørgsmålsbesvarelserne opdelt på plejefamilietyper, når der i de resterende svarkategorier er tydelige forskelle på, hvad plejefamilier af forskellige typer svarer. Omvendt har vi undladt at opdele besvarelserne i plejefamilietyper, når der på de resterende svarkategorier ikke er tydelige forskelle på, hvad plejefamilier af forskellige typer svarer.